

Sanomalehti- tuolit

Luokat
5–9Toinen
aste

208

Erilaiset ryhmäilmiöt

Tehtävä:

Vahvistetaan ryhmän luovuutta ja yhteishenkeä ja havainnollistetaan roolien merkitystä ryhmässä rakentamalla pienryhmissä sanomalehtiä ja maalarinteippiä käyttäen mahdollisimman tukeva tuoli.

Tila:

Luokkahuone tai muu avara tila.

Tarvikkeet:

Roolit ryhmässä-tehtäväpohja, sanomalehtiä, maalarinteippiä.

Aika:

20 minuuttia.

Ohjeet:

Ja osallistujat satunnaisesti 3–5 hengen pienryhmiin. Anna jokaiselle ryhmälle sama määrä sanomalehtiä sekä maalarinteippiä. Ryhmän tehtävänä on rakentaa näistä tuoli. Muita välineitä ei saa käyttää avuksi. Anna tuolin rakentamiseen aikaa 10–15 minuuttia.

Kun kaikki tuolit ovat valmiita, jokainen ryhmä vuorollaan esittelee tekemänsä tuolin muille keksimällä siitä mahdollisimman paljon positiivisia puolia ja ideoimalla tuolille erilaisia käyttötarkoituksia. Koko ryhmä yhdessä pisteyttää jokaisen tuolin niiden ulkonäön, kestävyysden sekä ryhmän keksimien käyttötarkoitusten mukaan. Lopuksi annetaan yhteisesti aplodit eniten pisteitä saaneen tuolin tehneelle ryhmälle.

Johdattele ryhmät arvioimaan oman pienryhmän toimintaa ja jokaisen omaa roolia tehtävän aikana Roolit ryhmässä -tehtäväpohjan avulla. Tehtäväpohjassa ohjeistetaan pohtimaan ensin erilaisia ryhmätoiminnassa esiintyviä rooleja ja näiden merkitystä yleisesti ja tämän jälkeen omaa roolia ryhmässä.

Keskustelukysymyksiä:

- Mitä tehtävässä tapahtui? Miten työskentely lähti käyntiin? Miten ryhmässä tehtiin päätöksiä?
- Miten aktiivisesti olit itse mukana?
- Minkälaisia erilaisia rooleja ryhmään yleensä muodostuu? Tarvitaanko erilaisia rooleja ryhmässä?
- Miten roolit määräytyvät? Miksi samalla henkilöllä voi olla eri ryhmissä erilainen rooli?
- Miksi oma rooli ryhmässä ei aina tunnu itselle hyvältä ja omalta?
- Miten ryhmässä voitaisiin toimia, jotta jokainen tuntisi olonsa hyväksi ja työskentelyn mukavaksi?

Avainsanat:

- Roolit ryhmässä
- Yhteistyö

Sanomalehti- tuolit

208

Taustaa

Roolit ryhmässä

Toimiakseen hyvin ryhmät, kuten koululuokka tai tukioppilasryhmä, tarvitsevat erilaisia yksilöitä. Ryhmän kehittyessä kaikille sen jäsenille muodostuu erilainen rooli. Rooli tarkoittaa jonkun yksilön tapaa olla ja toimia ryhmässä. Roolit syntyvät toisaalta yksilön ominaisuuksien perusteella ja toisaalta ryhmän tarpeista ja odotuksista.

Roolit voivat erota luonteeltaan, mutta myös syntymekanismiltaan. Roolit voivat siis olla virallisia (kuten esimerkiksi tukioppilaan rooli ryhmäyttämispäivää ohjatessa) tai epävirallisia (koko tukioppilasryhmän hauskuuttaja). Epävirallisia rooleja ei ryhmässä välttämättä useinkaan nimetä, vaan rooliodotus on ikään kuin ääneen lausumattomana ilmassa. Roolien muodostumista ohjaavat muun muassa ryhmäläisten odotukset, yksilön persoonallisuus, temperamentti ja kokemukset. Rooli on kaksoismerkityksinen, sillä se sekä annetaan että otetaan. Jotkut roolit ovat siis sellaisia, joita ryhmän jäsen on itselleen hakenut, toisiin rooleihin puolestaan voi vaan ajautua, joskus tahtomattaankin. Tällöin puhutaan rooliristiriidasta – tilanteesta, jossa omat odotukset ja ryhmän tarjoamat roolit eivät kohtaa. Rooli ei myöskään ole pysyvä ominaisuus, joka säilyy ryhmän jäsenenä samana koko ryhmän toiminnan ajan. Rooliverkosto muuttuu ryhmän edetessä tai kun ryhmän kokoonpanoon tulee muutoksia. Rooli voi myös vaihdella eri tilanteissa ja eri ryhmissä.

Kerro osallistujille

- Rooli tarkoittaa jonkun yksilön tapaa olla ja toimia ryhmässä. Roolit syntyvät toisaalta yksilön ominaisuuksien perusteella ja toisaalta ryhmän tarpeista ja odotuksista.
- Roolit voivat erota sekä luonteeltaan että myös syntymekanismiltaan. Ne voivat siis olla virallisia ryhmässä ääneen nimettyjä (kuten puheenjohtaja, leikin ohjaaja) tai epävirallisia, nimeämättömiä (kuten ryhmän hauskuuttaja, ideanikkari).
- Saman henkilön rooli voi vaihdella eri tilanteissa. Ryhmän rooliverkosto myös muuttuu jatkuvasti ryhmän edetessä tai kun ryhmän kokoonpanoon tulee muutoksia.

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

Lähteet: Kauppila R. 2005. Vuorovaikutus ja sosiaaliset taidot. Vuorovaikutusopas opettajille ja opiskelijoille. PS-kustannus. • Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2012. Kuulun. Välineitä ryhmän turvallisuuden tukemiseen.

Roolit ryhmässä

Tavoitteena on pohtia omaa ja muiden ryhmän jäsenten rooleja sekä roolien merkitystä ryhmän toiminnassa.

1. Pohdi, millaisia erilaisia rooleja ryhmässänne esiintyi tehtävän aikana.

Voit käyttää apuna seuraavaa luetteloa:

- järjestelijä
- kriitikko
- johtaja
- rohkaisija
- erotuomari
- sovittelija
- jännityksen laukaisija
- toimeenpanija
- selittäjä
- hauskuttaja
- älykkö
- seurailija
- innoittaja
- muita havaittavia rooleja?

2. Poimi edellisestä luettelosta roolit, jotka auttavat tehtävien suorittamisessa.

Roolit ryhmässä

3. Poimi edellisestä luettelosta roolit, jotka auttavat ryhmää pysymään koossa.

---

4. Pohdi omia roolejasi.

- Millaisia rooleja olet saanut /ottanut ryhmässäsi?
- Ovatko roolit sinulle tyyppisiä?
- Millaisessa roolissa toimit mieluiten?
